

וכל זב גשית בתוס', אבל ברשי' מדויק לא כן-

10 "ע"ז נ"ה ע"א במשנה, דורכין... גת', ורשי' ד"ה דורכין, ומשום..."

מותר לדרוך אנבים של נכרי עם הנכרי בארץ ישראל (פישראל פוא הפועל של הנכרי) ולא נקרא משתכר באיסורי הנאה מפני שללא נאסר פיין בשעת דריכה ואצ"פ שזרם אמנא לפירות ארץ ישראל (ופוא אוסור מפני שאין מפרישים מעשרות מענבי יין עד שנששו יין ואז כבר יפיו אמנא) הנכרי פוא פארם לאמנא ואין הנכרי מלווה על כך -מפורש ברשי' שאם פי' הנכרי מלווה על זה פי' אוסור לישראל לסייע לו- פרי שיש אוסור מסייע גם בנכרי בדבר שפוא מלווה עליו ושללא כדברי פש"ק בתוס'.

11 רשי' ע"ב ד"ה וישראל

רשי' הסביר אוסור לסייע ידי עובדי אבירא, אלמא פורשין מפן' כדי שלא ירזי בכך- ופיא תקנה נפרדת מפחויב לפרשיו מעבירה, ואין מקום למחר שבמצי' מותר.

12 מנן אברפס או"ח סי' שמ"ז סוף ס"ק ד', ובא"א דף נ"ה... ע"פ

הפג"א פביא את שיטת רשי'. ויזכא שאין למפר ולפתור סאלות של מסייע ע"פ פרא"א, או במצי' ע"פ פש"ק.

באחרונים מליין עוד דרך לתרץ את דברי בתוס' בשבת ובא"א שלא יפיו כסותרים זה את זה -ע"פ המשנה הפיא-

13 "ע"ז דף נ"ה ע"ב במשנה, ישראל שפוא עושה... מן גת'

עם פארץ' פדורק במנאפ אוסור לדרוך מנו, אבל מותר לעצור לו לפביא חביות ריקנות לנת ואם לעצור לו לסחוב את החביות המלאות מן גת.

14 שו"ת בגן ט"ו סי' ט"ו, ולע"ז יש ליישב... שבאמת אוסור'

בגן ט"ו פירש את דברי המשנה שפתיחה לסייע לעובר אבירא בהבאת החביות - שאין פה מסייע לדבר אבירא אוסור אלמא כשמייעזו בשעת אבירא מנן, אבל קודם פאבירא ולמחר שכבר גמר את מעשה פאויסור אין אוסור מסייע כלל. ובזה פסביר את דברי בתוס' בא"א - שפושט דבר אוסור למחר איננה סיוע בשעת אבירא אלמא קודם פאבירא, ולכן אם אין, תרי' אבירא דנפראו מותר, אבל בתוס' בשבת מדברים בבב"ב פביא המושיט חפץ לע"ז כדי שיעשה פאנ' אקירה מידו - פרי מסייע לו בשעת פתחלת פאבירא מנן ולכן אוסור.

ויזכא שלפי פארוד"ג באופן שפחוטא פי' יכול לפשיט את פאבירא עם בלי אצתתי מותר לי לפושיט לו דבר שיעשה בו אוסור - שאין אוסור מסייע אלמא בשעת אבירא מנן, ולדבריו עם בתינוק שנשבה' לאו יפוא אוסור מסייע בהגשת אוכל למרות שברור שלא יברק עליו (ואפילו אם אין מקרבים אותו), וכן בהגעת שידוך - ולכאורה עם סידור קידושין- לזכא שלא ישמרו דיני אפרה- ושללא כפבנת פש"ק בתוס'.

פיסוד של, פורשין מפן' מפורש במשנה בשביעית ובליטין-

15 משנה ג' אין ס"א ע"א, מעבדת... דרכי שלום (ICNP), ורשי'

רשי' פירש שבבב"ב אוסור לסייע לבצע אבירא אפילו שללא בשעת אבירא, אבל כאן בהפאלת כלים לאמת עם פארץ' פתשוה על פשיעית, ועל אמנא חלה פקלו מפני דרכי שלום, אלמא- שלפי זה קשה למפר באמת פותרו בא"א לפביא לו חביות אף שללא פוזכר עם אן דרכי שלום?

16 שו"ת משיב דבר חלק ב' סי' ע"ב, וא"כ ס"ע דרשי'... שרי'

לפי פנ"י"ב המשנה בא"א פתיחה לעבוד כפועל א"ל נכרי וא"ל עם פארץ' משום פרנסה - כשם שפתיחו חז"ל סיוע שללא בשעת אבירא משום דרכי שלום, ולכן מותר לפולק ולפביא חביות ולמא אוסור אלמא פדריכה ופבלירה, ובנתום למא אוסור אלמא פלישה ואריכה ולמא פשחונה ולפבירא. (על פי סברא זו פתיח פנ"י"ב לשדכן - פמתפרנס משדכנות- לשדך זכא פחשוים שלמא למשור על דיני אפרה, שלפי בתוס' לעולם אין אוסור מסייע שללא בשעת מעשה ורשי' מותר מפני דרכי שלום או פרנסה.)

בתשובות פוסקי' זמנן מליין אופנים שיש לפתיח לכל פדצות-

17 שו"ת אגרות משה חלק יו"ד א' סי' ע"ב, אבל בכאן נראה... ומותר'

ר' משה פתיח לפשכיר אלמא מחות עם כשירקו בתערובת משני אצמים-

א. שכאן עדיף ממקום שבידו לחטוא עם בלי סיוע, אלמא שבדאי יחטא עם בלי פסיוע, ואדרבה- ע"ז זה משכיר לפס את פאולמס לפחות יאכלו כשר, ונמנא שאין זה מסייע לדבר אבירא אלמא מלימס מעבירה אחרת.

ב. שציקר שימוש פאולמס ע"י פשוכר לא יפיה פאבירא- ואם נאסור לפשכיר אולמס לבדתי שומרי מלימות למפר למא נאסור עם למכור לפס כל כלי שבדאי ישמשו בהם למסכוכה בשבת ואם אכילות אוסורות.

ר' משה עם פתיר לסדר קידושין לזוג סאינא שומרי מלות-

18 שו"ת אגרות משה חלק אפ"ע ד' ויישר כחו... קידושין

ר' משה בסתפק אם פסידור קידושין דין כבשעת אברהם שפיקדושין פוא מה שזשפ אוותם לבצל ואשפ - ואז דפי פתוס' וכן לרש"י אצ"פ שלוקח שכר לסידור קידושין אסור משום ס"א. אבל פתיר בעיקר א"פ פש"ק סאין אסור ס"א.

וא"כ יש מקום לומר שדפי ר' משה אסור לסדר קידושין לתניק שגבה סאינא כמ"ד.

למשה. ישנם מנפאים שונים במה שנמצא לסידור קידושין לאולו סאינא שומרי מלות-

19 שו"ת שרידי אש חלק ג' סי' כ"ח ויודע און... א"ע, ואולוס... ארכאות'

פזר"ח זונפדד אסור לסדר קידושין אולא אום פכדפ אדלפ דפני פחתונפ. ובארפ"ב אינא מקפידים אג זפ. (פוסברא יש לחשוש שאם פרב יל"ג בפניפם תנאים ילכו וינשאו בארכאות שייק יותר בחו"ל מאכר' פיות ואין אפגרות באר"י ישראד כיום לניסואין אכרחיים.)

*השבת שתיים שהן ארבע בפנים ושתיים שהן ארבע בחוץ כיצד העני עומד בחוץ ובעל הבית בפנים *פשט העני את ידו לפנים ונתן לתוך ידו של בעל הבית או שנטל מתוכה והוציא העני חייב ובעל הבית פמור :

2 בבא דרישא "פמור ומותר

אינ י"ל דמ"ס לאסור שבת פמור ומותר [ת"י]

בבא דרישא פמור ומותר • ואל"ה והא ק"ל עבר אלפני טור לא תתן מכשול ואפילו מיירי שיהיה יכול ליעלו והשחא ל"ה מה שזשפ לפני עור לא תתן לבך דמ"ס (דף ו:) דק"י בת"י עברי דהר"א מ"מ איסור דרבנן מיהא איכא שחיב להפרישו מאיסור

ויש לומר דמיירי בגברי והספן של נכרי דאפילו מכניס ומוליא כל היום אין כאן איסור כלל כיון שאין החפץ של בעל הבית

3 ואין לומר דהכא מיירי בכה"ג

דחשלו אם לא היה טהור בידו היה יכול ליעלו והשחא ל"ה מה שזשפ לפני עור לא תתן לבך דמ"ס (דף ו:) דק"י בת"י עברי דהר"א מ"מ איסור דרבנן מיהא איכא שחיב להפרישו מאיסור

4 (ח) הרא"ש ולכאורה מש"כ דרב

לאו דוקא הוא לפי מה דאיתא בברכות דף י"ט ע"ג ה"ה להוציא לחצו שהוא לטוב כלאים [לפי גרסת הרמב"ם ופסק השו"ע יו"ד ש"ג] דלרין לפשט אפי' בשוק ומשמע שם נגמרא דלאו תקנתא דרבנן בעלמא הוא וא"כ ה"ה בענינו הלא מחייב למחות בידו מן התורה כדי להפרישו מאיסור ואין כ"ש שמשמזמין לו בעה"כ את החפץ להעני שיקח מידו ועי"ז הוא מחלל שבת במלאכה דאורייתא לא יהא על הנעשה"כ רק איסור דרבנן ויהי דלאו דל"פ עור לא שייך בזה כיון שיכול העני ליעלו בעצמו עכ"פ הלא מן התורה מחייב למנעו מאיסורא ונראה ליישב דהיכא אמרינן לענין כלאים דמח"ל למנעו היכא שיש בידו למנעו ע"י פשיטתו והה"ג אבל באין בידו למנעו לית בזה חיוב מן התורה והכא מיירי דאינו יכול למנעו מליטול וק"ל הרא"ש דאפי"ה איסור דרבנן יש היכא שהוא לוקח מידו שהוא בכלל מקייע ידי עוברי עברה:

⁵ **מנין** שלא יושב אדם טום יין לגזיר . נראה דה"ה בכל שאר איסורין אלא להכי נקט כוס יין לגזיר משום דמסתמא למישהי קא בעי ליה כיון דכ"ע חמרא שמו ושמה שבה גזירתו אבל ישראל שאמר הושיע לי נבלה או חזיר או שום איסור אין לחושדו מלהושיע לו אבל אם ידוע לו שרונה לאכלו אסור להושיע לו ואפי' הוא שט מדקאמר אי לא יהיב ליה שקיל ליה איהו ולפי זה אסור להושיע למומרים לעבודת כוכבים דבר איסור אפי"פ שהוא שלהם כי הדבר ידוע שיאכלוהו והוא נאסר להם דמישראל גמור חשבינן ליה ומיירי דקאי במקום שלא יוכל ליקח אם לא יושיע לו זה וכדמסיק דקאי בתרי עברי נהרא :

⁶ **קנא דברים המוצרכים לעבודת כוכבים**
אסור לישראל למוכרם . ובו י"ד סעיפים :

א (א) [א] * דברים שהם (ה) מיוחדין לכין ממני
אלילים שבאותו מקום (ב) א אסור ב למכור
לעובדי אותם אלילים שבאותו מקום (ג) [ב] * ואם קנה הרבה ביחד שניכר הדבר

⁷ **ך [ח] י"א** הא דאסור למכור להם דברים השייכים לעבודהה היינו דוקא אם אין להם אחרים כיונא בו או שלא יוכלו לקנות במקום אחר אבל אם (ב) יכולים לקנות במקום אחר מותר (ג) למכור להם כל דבר (מדכי דפ"ק דעבודה כוכבים) (ד) ויש (ה) מחמירין ונהגו להקל כסברא הראשונה וכל בעל נפשי חמיר לענאו (ו) (ר"ן שם ובהוס' ואשיר"י והגמ"ר פ"ק דשבת לדעת הרב) :

⁸ **ד י"א כו' . דס"ל** דכי היכי דאמרין בש"ס גבי גזיר דאסור להושיע לו כוס יין דהיינו דוקא דקאי בתרי עברי דנהרא ה"ה הכא ויש מחמירין וסוצרין דמ"מ איסור מדרבנן איכא אשילו לא הוי כמו תרי עברי דנהרא וכל זה לדעת הרב אבל לפעד"ג דלא פליגי דכ"ע מודים להמרדכי ותוס' בפ"ק דעבודה כוכבי' דעבוד כוכבי' או מומר שרי והגמ"ר ותוס' והרא"ש בפ"ק דשבת והר"ן פ"ק דעבודה כוכבים מיירי בישראל שהוא חייב להפרישו מאיסור וכדכתב הרא"ש שם דלא גרע מישראל קטן אוכל נבילות שב"ד מלויים להפרישו כ"ש ישראל גדול (*משא"כ בעובד כוכבי' וישראל מומר שאינו חייב להפרישו חדע שהרי כתב הרב בד"מ דדעת התוס' רפ"ק דעבודה כוכבים כדעת המרדכי שם דשרי ול' הרא"ש רפ"ק דעבודה כוכבים הוא כלשון התוס' שם ח"כ לפי דעת הרב יהיו דברי הרא"ש סותרים זה את זה וכן רבינו ירוחם

נתיב י"ז ריש ח"ו כתב כדברי התוס' רפ"ק דעבודה כוכבים ונתיב י"ב ח"ג כתב כדברי התוס' רפ"ק דשבת אלא ודאי כדפי' :

10 דורכין עם העובר טובבים בנת

דורכין עם העובר טובבים בנת - ולא אמרינן משחכר בתיסורי הגאה הוא דאפילו בשתייה סבר האי הגא דשרי כל זמן שלא ירד לבור ומשום גורם טומאה ליכא שמעיה שדרך בהן העובר טובבים מעט נטמאו ומשום מסייע ידי עוברי עבירה ליכא שהעובר טובבים לא נטמאו על ק' :

11 ישראל - העושה פירותיו בטומאה עובר עבירה הוא שהרי נטמאו על ק' הלכך אפילו דורכין נמי אסור שדריכתן בעבירה בנת טמאה ודריכתן הוא עיקר טומאתן כשנעשין משקה הן טמאין ע"ג הגא ואסור לסייע ידי עוברי עבירה אלא פרשין מהן כדי שלא ירגיל בכך אבל עובד טובבים לא עובר עבירה הוא שלא נטמאו :

וכע"ה דף כ"ה משמע ברש"י דאפי' בטכוסים אסור לסייעו בדבר שנטמאו ע"ש ועני"ד סי' קכ"א סס"א וכע"כ שם

9 (סימן קנ"א בש"ך ס"ק ר') מ"ש"כ בעוברי טובבים וישראל מומר . הא ודאי שישראל מומר אפי"ם שהיה ישראל הוא ואם כן מה בנינו לשאר ישראל לענין להפרישו מעבירה אבל נראה לעילי' כוונה הש"ך דאף בישראל אין מצוין להפרישו כי אם באומר בשוגג ויש ביד איש אבר להפרישו חייב להפרישו וכו' נקטן לכול נבילות שהקטן שנג הוא ומשכח דריש טרק קמא דשנס בשוגג מיירי וכתבנו מדברי רש"י שם בריש שנס דף ג' ע"א סוף ד"ה מסורי דחסי וכו' ע"ש אבל בישראל דרוגה לעבור מצויד פל איז עבירה אפילו אינו מומר גמור אין ישראל אבר פריש להפרישו לדעת הש"ך ומומר דנקט הש"ך הוא פריש דהפוסקים צמומר דברו ומומר פריש מיד הוא ועוד דכל שוכר עבירה במצויד יקרא פריש לאורו דבר :

13 ישראל שהוא עושה בטומאה לא דורכין ולא בוצרין עמו אבל מוליכין עמו חביות לגת ומביאין עמו מן הגת :

אף שזו מושיט לו החבית שיתן זו היין ומסייע לו לעשות בטומאה דאין אסור רק לסייע לו בשעת עבירה עלמנו ולכן שם בשבת דהעובר עבירה נוטל מידו ונותן לתוכו ואם לא יושיט לו ידו לא יעשה העבירה בזה כתבו התוספי' דאסור מדרבנן דמחוייב להפרישו ולא לסייעו בשעת העבירה אבל בע"ז דאיירי צמושיע למומרים דבר איסור שידוע שיאכל אותו בזה כתבו דאם יכול ליקח מעלמנו אין כאן איסור דלפני עור כיון דשם לא מסייע להעבירין בשעה שבושה העבירה ולכן דוקא להושיט לו כה"ג מותר אבל ליתן למומר דבר איסור לחוך פיו אפי"ם שיכול ליקח גם מעלמנו אפשר שבאמת אסור

14 ולעני"ד יש ליישב סתירת התוספי' והרא"ש בדרך אחר דדוקא להושיט להעובר האיסור טרם יעשה האיסור בזה יש חילוק אם יכול מעלמנו להציא לו האיסור או לא שאם יכול להציא לו האיסור גם בלא שיושיט לו אז אפילו מדרבנן מותר אבל אם בשעה שבושה האיסור יכול להפרישו ע"י שלא יושיט לו זה ודאי אסור מדרבנן שאסור לסייע ידי עוברי עבירה כדאמרינן בע"ז ישראל שהוא עושה בטומאה לא דורכין ולא בוצרין עמו אבל מוליכין עמו חביות לגת ומביאין עמו מן הגת ע"ש הרי דבשעת עבירה עלמנו כשדורך בטומאה אסור לסייעו ואפילו בשנעמא היין כבר דאסור לסייע ידי עוברי עבירה אפילו כבר התחיל בעבירה אבל מכ"מ מוליכין עמו חבית לגת

מתני' על סעופים .

לסמור פירות שביעית ולהניעם מן
הביעור ואילך : לא סבור ולא ספיקון
טמס . לסייעה מפני שאסור לסייע
בידים ידי עוברי עבירה בשעת
העבירה : וזכרם וטוחנם כו' .
בגמרא פריך אמאי הרי חסודה על
המעשרות : בזמן שהיא טמאה ט'
לא גרסינן ובברייתא גרסינן לה בגמ'
אבל מסתמיל את המים לא סגע .
לפי שמשגלגלה הוטבלה לחלה וקא
מיטמאה מחמת כלים טמאים וזו
מסייעתה לגלגל ואסור לגרום טומאה
לחלה : ופולן לא אמרו . שהתירו
להשילם כלים ולסייעם בלא שעת
עבירה עלמה אלא מפני דרכי
שלום :

¹⁵ **מתני' *** משאלת אישה לחבירתה החשודה
על השביעית נפה וכברה וריחים ותנור אבל
לא תבור ולא תמחן עמה אישת חבר
משאלת לאשת עם הארץ נפה וכברה
ובוררת וטוחנת ומרקדת עמה אבל משתמיל
את המים לא תגע עמה לפי שאין מחויקין
ידי עוברי עבירה וכולן לא אמרו אלא מפני
דרכי שלום

¹⁶ וע"כ ס"ל לרש"י דכמו דשרי משום דרכי שלום לסייע לפני עושה עבירה שלא
בתרי עברי דנהרא, ה"נ שרי בשכר ורק בחנס ואין בזה דרכי שלום אסור,
ומש"ה בנחתום שאין לשין הא לזרור שרי,

¹⁷

אבל בכאן

נראה דגם להמג"א אין לאסור דהא ודאי כשלא
ישכיר זה את האולם למי שירקדו בעבירה ישכרו
לעשות החתונה אצל אחרים ואף אצל החשודים
בעניני כשרות המאכלים ונמצא שאדרבה במה שמשכיר
להם את האולם שלו מונעם מעבירה דמאכלות אסורות
ולעבירה זו דרקוד הא לא מסייעם בעצם כלום שגם
בלא סיועו הרי יעברו ולכן אף להמג"א אין לאסור.

וגם מסתבר דלא אסרו משום מסייע ידי עוברי
עבירה כשליכא איסור לפני עור אלא בנותן לו דבר
שיעשה בו רק מעשה העבירה אבל בדבר שהעיקר
הוא למעשה היתר כגון שכירת האולם שהוא לעשות
בו החתונה והסעודה רק שיעשה שם גם מעשה
עבירה דרקודים אין להחשיב שהשכירות הוא ע"ז
ולאסור. דאל"כ היה לן לאסור מלמכור כל כלי
לעוברי עבירה כגון קדרות לבשל משום דיבשל
בהו גם בשבת וגם מאכלות אסורות אלא הוא משום
דכיון דעיקר הדבר אינו לאיסורין לא אסרו בזה
משום מסייע כשליכא איסור דלפני עור.

והנה אף בליכא במקום אחר גמי אינו ברור
לאסור בכה"ג שהוא דבר שאינו מיוחד תשמישו רק
לעבירה ויותר נוטה שאין בזה משום לפ"ע ומסייע
ומותר.

